

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי

מתוך "דרך ישרה" מסכת עירובין

פרשת אחרי מות-קדושים דפים לח - מג

דרך ישרה תמצית הדף

פ"דף לח

*יו"ט סמוך לשבת. *שתי קדושות. *הכנה. *שותק.

- א. יו"ט הסמוך לשבת, לרבי אליעזר הוי שני קדושות ומניח שני עירובין, להו"א דרשב"ג הו קדושה אחת, ולרבנן הוי ספק ובעי ב' עירובין ואם נאכל בראשון אסור בשני. והשמועות 1. רבנן מייתי ראייה דא"א לערב מחצי יום לצפון, ולר"א התם הוי קדושה אחת. 2. ר"א מייתי מנאכל עירובו בראשון אסור בשני ש"מ דהו שני קדושות, ולרבנן מספקא. 3. מיו"ט לשבת בתחילה אסור, והטעם לרבנן משום דהוי קדושה אחת, ולר"א משום הכנה.
- ב. דיני שתי קדושות 1. לרב הלכה כד' זקנים שאמרו הו שתי קדושות. 2. ביצה אסורה מיו"ט לשבת משום הכנה. 3. מחשיך על העירוב בסוף יו"ט, דתחלת שבת קונה עירוב וליכא הכנה, ומיהו בעינן שתהא סעודה הראויה מבעו"י.
- ג. דיני הכנה 1. שבת מכינה לעצמה דתחילת היום קונה. 2. מי שמערב ברגליו ביו"ט יושב ושותק. 3. בעינן סעודה הראויה מבעו"י ולכן אין מערבין בלגין, וב' עירובין מניח כ"א בסוף אלף.
- ד. שותק קונה עירוב 1. להו"א אתי רק כר"י בן נורי דקסבר חפצי הפקר קונים שביתה. 2. למסקנא אתי אף לרבנן דסגי שיכול לומר, ושרי היכא דלא מוכחא מלתא אבל אסור לחכות על פתח מרחץ או ליד שדהו.

פ"דף לט

- א. *תנאי. *בר טביא והאיסור.
- ב. תנאי מהני לרבי אליעזר אף ביו"ט הסמוך לשבת, לרבי יהודה רק בר"ה, ורבי יוסי אוסר אפי' בר"ה. והצריכותא לרבי יהודה דשרי בר"ה 1. עירוב, לא קעביד מידי. 2. תרומה, מיחזי מתקן טיבלא. 3. ביצה איכא למגזר משום פירות הנושרין ומשקין שזבו.
- ג. המקרה של בר טביא והמח' 1. לל"ק ניצוד ביו"ט ראשון ונשחט ביו"ט שני ופליגי בדעת ר' יוסי בקדושות. 2. בא מחוץ לתחום, ופליגי האם נחשב שנעשה עבור שאר האנשים שנמצאים בבי ריש גלותא, אבל מה שהובא עבור ישראל אסור עד מוצאי שבת ובכדי שיעשו.
- ד. ללישנא קמא מאי קאסר רבי יוסי 1. להו"א יו"ט של גליות הוי כר"ה ואסור. 2. ר"ה אסור דוקא בגולה ולא בא"י. 3. למסקנא קאמר דרבי יוסי מתיר ביו"ט של גליות כמו דחכמים שרו בר"ה.

- א. בעו אי מזכיר בר"ה את ראש חדש מכיון דחלוקין במוספין, או שלא מזכיר משום שזכרון אחד עולה לכאן ולכאן וכן הלכה. והשמועות 1. ש"מ מר' דוסא שמזכיר, ודחי קאמר רק שיש להתנות ופליגי בתרתני, וקמ"ל רבנן בר"ח אף דלא שייך זלוול ובר"ה קמ"ל דרבי דוסא מצריך להתנות. 2. ברכות מוסף בר"ה שחל בשבת לב"ש עשר ולב"ה תשע ברכות, ובעי למימר דלב"ש כולל את של ר"ח, ודחי דגבי ר"ח שחל בשבת אמרי ב"ש שמזכירו בפ"ע ולא כולל.
- ב. ר"ח שחל בשבת היכן כולל את ר"ח בתפילת ערבית שחרית ומנחה 1. לת"ק רק בעבודה אומר יעלה ויבא. 2. לר"א בהודאה. 3. לרשב"ג כולל קדושת היום אף בברכה רביעית.
- ג. בעי האם אומרים שהחיינו בר"ה ויו"כ, כיון דבא מזמן לזמן ומאידיך אינו רגל 1. לרב ושמואל אומרים רק ברגלים. 2. תן חלק לשבעה זהו פסח ולשמונה סוכות, וגם אתי לרבות עצרת ר"ה ויו"כ, ודחי דאתי לברכת מקדש ישראל והזמנים. 3. קשיא הרי בברכתו מקבל יו"כ וחייב לטעום, וא"א לתת לתינוק משום דחיישינן שמא יבא דמיסרך. 4. להלכה אומר זמן בר"ה ויו"כ, ואומרו אפילו בשוק וא"צ כוס.
- ד. תענית בע"ש, לר' יוסי יש להשלים ולר"ג אין משלים כדי שלא יכנס לשבת כשהוא מעונה, ומייתי 1. ר"ע אכל ביצה בת"ב שחל בע"ש כדי להראות שאין משלימין. 2. בדורו של ר"ג פסקו כוותיה, ודחי דאין ראייה לדורות שלאחר מכן. 3. יו"ט של קרבן עצים של משפחת סנאב בן בנימין חל בעשרה באב, ובכל שנה שחל בערב יו"ט שלהם נכנסו מעונים והשלימו ורק בת"ב נדחה לא השלימו, ודחי דיו"ט דדבריהם שאני הואיל דמתענין בו שעות. 4. לר"מ אין גוזרים תענית בר"ח חנוכה ופורים ולחכמים מתענה ומשלים, ודחי דמשלים לא קאי על ערב שבת, ולהלכה פסקינן דבע"ש משלים וקרבי יוסי.

הדרן עלך פרק שלישי

פרק רביעי - מי שהוליאוהו

- א. דיני הילוך למי שהוציא אוהו מחוץ לתחומו 1. היוצא ע"י נכרים יש לו רק ארבע אמות, ואם החזירוהו כאילו לא יצא. 2. יצא לדעת יש לו רק ד"א, ואפי' אם החזירוהו נכרים למקומו. 3. הוציא אוהו נכרים ונתנוהו בעיר מוקפת, לר"ג מהלך את כולה, ולר"ע יש לו רק ד"א. 4. הוצרך לנקביו שרי להרחיק מכיון שגדול כבוד הבריות, ופקח יכנס לתחומו.
- ב. שלשה דברים 1. מעבירין את האדם על דעתו ועל דעת קונו, גוים רוח רעה ודקדוקי עניות, נפ"מ לבקשת רחמים. 2. אינם רואים פני גהנום, דקדוקי עניות חולי מעיים והרשות, וי"א אף אשה רעה אם יכול לגרשה, ונפ"מ לקבל מאהבה. 3. מתים כשהם מספרים, חולי מעים חיה והדרוקן, נפ"מ לזמן תכריכין.
- ג. פירות שיצאו חוץ לתחום לת"ק יאכלו רק בשוגג ולר"נ שרי רק במקומן, והמחלוקת 1. במקומן במזיד יאכלו א"א לומר, דמתיר רק בשוגג. 2. לת"ק שרי מזיד כשחזרו למקומן ושוגג שלא במקומן, ולר"נ אפילו במקומן שרי רק כשחזרו בשוגג, ש"מ דפליגי במזיד האם הפסידו את מקומן או שלא מכיון שהם אנוסין. 3. בעינן למימר דביצאו במזיד לכו"ע אסור ופליגי בשוגג

שלא במקומן, ודחי דבתרוייהו פליגי.

ד. הקיפוהו נכרים בשבת מהלך ממקומו אלפים, ומטלטל לשמואל ע"י זריקה בכולה, ולרב הונא רק בארבע אמות כיון שנפרצה למקום האסור וגזר שמא ימשך אחר חפצו. והדינים 1. כלתה מדתו של אלפים אמה באמצע עיר שרי לטלטל, והאופן לשמואל ע"י זריקה ולר"ה במשיכה. 2. להו"א נחלקו במח' התנאים שבמשנה דר"ג לא גזר הילוך דיר וסהר אטו הילוך דבקעה וה"נ לא גזר טלטול אטו הילוך ור"ע גזר. 3. דחינן דלמא ר"ג יגזור טלטול אטו הילוך משום שמא ימשך, ור"ע שאוסר בדיר וסהר זהו משום שלא שבת מבע"י באויר מחיצות.

§ דף מג

*הלכתא בספינה ודיר. *תחומין למעלה מעשרה. *מדידה.

א. בספינה שהפליגה בשבת ר"ג הלך את כולה ור"ע לא זו מארבע אמות כיון שרצה להחמיר על עצמו, ואמרינן הלכה כר"ג בספינה ופליגי כמאן הלכתא בדיר וסהר 1. הלכה כר"ג בספינה משום ששבת באויר מחיצות ופליגי בספינה עומדת, או כיון שהספינה נוטלתו למחוץ ארבע אמות והוי אנוס והמחיצות עשויות להבריא מים ופליגי בספינה מהלכת, ואיכא בנייהו נפחתו דפנות הספינה או שקפץ בשבת לספינה אחרת. 2. דייקנן כמ"ד דפליגי בספינה עומדת אבל במהלכת לא פליגי ושרי, מלשון שרצו להחמיר, או דמייתי ספינה דומיא דדיר וסהר דקביעי.

ב. בעי האם יש תחומין למעלה מעשרה טפחים כגון בקפיצה או בספינה או בעמוד גבוה עשרה טפחים, אבל ברחב ארבעה הוי ארעא סמיכתא. והשמועות 1. מהא דהחמירו ר"ע ורבי יהושע בספינה ש"מ דיש תחומין ואם הספינה תעמוד איכא איסור, ודחי דלמא איירי במהלכת ברקק. 2. נכנסו לנמל משחשיכה לא ירדו מהספינה, כנ"ל. 3. שב שמעתתא שנאמרו בשבת בבקר בסורא ובערב בפומבדיתא מאי לאו ע"י אליהו ש"מ דאין תחומין, ודחי דלמא ע"י יוסף שידא. 4. האומר הריני נזיר ביום שבן דוד בא מותר לשתות יין בשבתות ש"מ יש תחומין דלכן לא יגיע, ודחי שמותר להו"א מזה שלא בא אליהו מאתמול וקשיא א"כ יהא מותר אף בימות החול, אלא אמרינן שבא בפני ב"ד הגדול, אלא טעמא דאליהו לא בא בע"ש מפני הטורח. 5. מזה שאסור לשתות יין ביום א' ש"מ דאין תחומין, ודחי דמסתפק ולחומרא.

ג. מדידה 1. לרבן גמליאל היתה שפופרת המכוונת לראיית אלפים אמה. 2. ידיעת עמקו של גיא ע"י ראייה בשפופרת ביבשה וידיעת המרחק וחישוב הזוית. 3. הרוצה לדעת גובהו של דקל, ימדוד את קומתו וצלו ואת צל הדקל. 4. הרוצה שלא תשרה חיה רעה בצלו של קבר, נועץ קנה ורואה היכן יש צל בשעה רביעית ועושה שיפוע ברוח זו.

שאלות לחזרה ושינון

§ דף לח

א. מאי קאסר רבי יוסי לפי הלישנא קמא (3)
§ דף מ-מא

א. המח' ביו"ט סמוך לשבת כמה עירובין מניח, והשמועות (3)

א. האיבעיא בהזכרת ר"ח בראש השנה, והשמועות (2)

ב. דיני שתי קדושות (3)

ב. היכן כולל את ר"ח בתפילה כשחל בשבת (3)

ג. דיני הכנה (3)

ג. האיבעיא באמירת שהחיינו בר"ה ויו"כ, והשמועות (4)

ד. כיצד קונה עירוב בשותק (2)

ד. המח' בהשלמת תענית בערב שבת, והשמועות (4) הדרן!

§ דף לט

* צרק רביעי- מי שהוציאנהו *

א. המח' מתי מהני תנאי, והצריכותא לר"י דשרי בר"ה (3)

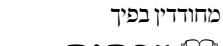
§ דף מב

ב. המקרה של בר טביא, והמחלוקת (2)

- א. כמאן הלכתא בדיר וסהר (2)
- ב. האיבעיא האם יש תחומין למעלה מעשרה טפחים, והשמועות (5)
- ג. סוגיית מדידה (4)

- א. דיני הילוך למי שהוציא אוהו חוץ לתחומו (4)
- ב. סוגיות שלשה דברים (3)
- ג. המח' בפירות שיצאו חוץ לתחום, ובמאי פליגי (3)
- ד. המח' בטלטול הקיפוהו נכרים מחיצה בשבת, והדינים (3)
- ה. דף מג

יצאן לאור בס"ד בסדרת "דרך ישרה" מסכתות:

 מנחות	 בבא קמא	 ברכות עם מחודדין בפ"ד.
 חולין	 בבא מציעא	 שבת מהדורה חדשה.
 בכורות עם הקדמות ומושגים	 בבא בתרא א-ב	 עירובין
 ערכין-תמורה	 סנהדרין א-ב עם "יש סדר	 סוכה
 כריתות-מעילה	לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	 מגילה-פורים עם מדרש,
 נדה	 מכות שבועות	תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א
וכן הלאה, כסדר ה'דף היומי'	 עבודה זרה הוריות עם	 גיטין
	מחודדין בפ"ד	 קידושין - עם תורתך שעשועי,
	 זבחים	סימני הדף, ותוספתא

ציתן להשיג בטלפון 03-6168653 מחיר כל חוברת על הש"ס: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות. **בחקותין אשתעשע** - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול. **עתיים לתורה** - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק. **קיצור חרדים** מנוקד ומסודר. **קיצור אלשין רות** **קיצור אלשין אסתר** **קיצור אלשין איכה** בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.

באהבת תשגה תמיד - שיהות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א. **איזוהי דון ישוה** - כיצד ללמוד לשגן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות. **הקדמות ומושגים** - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~28~

המערכת

בקרוב יופיעו בס"ד מסכתות יבמות וכתובות!